

Tisková zpráva

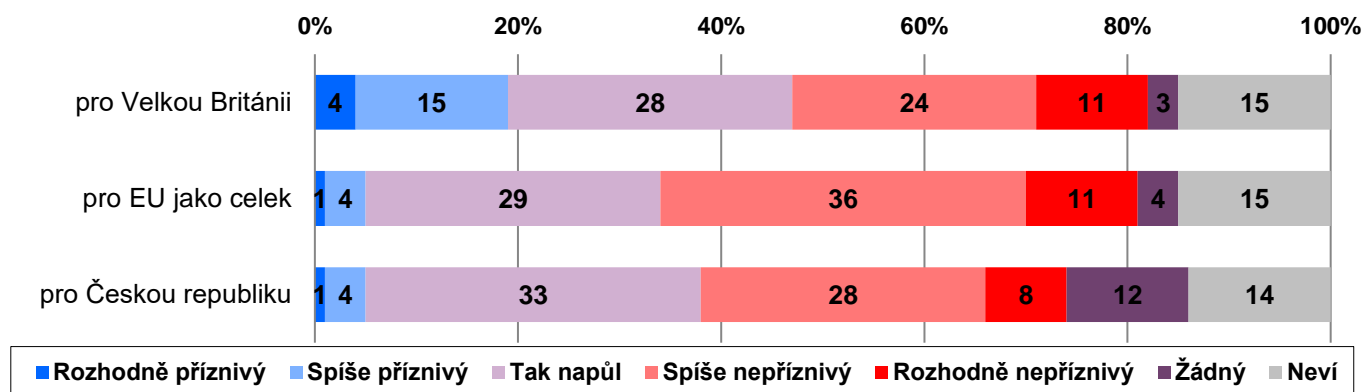
Postoje české veřejnosti k odchodu Velké Británie z Evropské unie – prosinec 2019

- Česká veřejnost se nejčastěji domnívá, že dopady odchodu Velké Británie z Evropské unie na samotnou Velkou Británii, Evropskou unii jako celek i Českou republiku budou nepříznivé.
- Názory českých občanů na důsledky odchodu Velké Británie z Evropské unie se v průběhu roku 2019 významně neměnily.
- Vinu za to, že mezi Velkou Británií a Evropskou unií zatím nedošlo k dohodě na podmínkách odchodu, čeští občané nejčastěji připisují oběma stranám, tedy jak představitelům Velké Británie, tak Evropské unie. Pokud ale lidé vinu spatřují na straně někoho z nich, pak častěji u představitelů Velké Británie.
- Nadpoloviční většina českých občanů (54 %) si nemyslí, že by mělo být vyhlášeno referendum o odchodu České republiky z Evropské unie.

Zpracovala:
Naděžda Čadová
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Tel.: 210 310 588; e-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

Do svého prosincového šetření zařadilo Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR sadu otázek týkajících se postojů českých občanů k odchodu Velké Británie z Evropské unie. Nejprve nás zajímalo, jaký dopad bude mít podle českých občanů tzv. Brexit pro samotnou Velkou Británii, pro Evropskou unii jako celek a pro Českou republiku.

Graf 1: Dopady odchodu Velké Británie z EU¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 30. 11. – 11. 12. 2019, 1034 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Co se týče dopadů odchodu Velké Británie z Evropské unie pro samotnou Velkou Británii, tak více než třetina (35 %) občanů soudí, že tyto dopady budou nepříznivé, když 24 % je označilo za „spíše nepříznivé“ a 11 % za „rozhodně nepříznivé“. Naopak pozitivní dopad tzv. Brexitu pro samotnou Velkou Británii očekává pouze necelá pětina (19 %) respondentů, když podle 4 % budou „rozhodně příznivé“ a podle 15 % „spíše příznivé“. Více než čtvrtina (28 %) oslovených pak uvedla, že dopady na Velkou Británii budou „tak napůl“ a jen 3 % si myslí, že nebudou žádné. Zbývajících 15 % dotázaných neumělo dopady tzv. Brexitu na Velkou Británii posoudit a zvolilo možnost „nevím“.

¹ Znění otázky: „Jaký dopad bude mít podle Vašeho názoru odchod Velké Británie z Evropské unie pro a) samotnou Velkou Británii, b) Evropskou unii jako celek, c) Českou republiku.“ Varianty odpovědí: rozhodně příznivý, spíše příznivý, tak napůl, spíše nepříznivý, rozhodně nepříznivý, žádný.

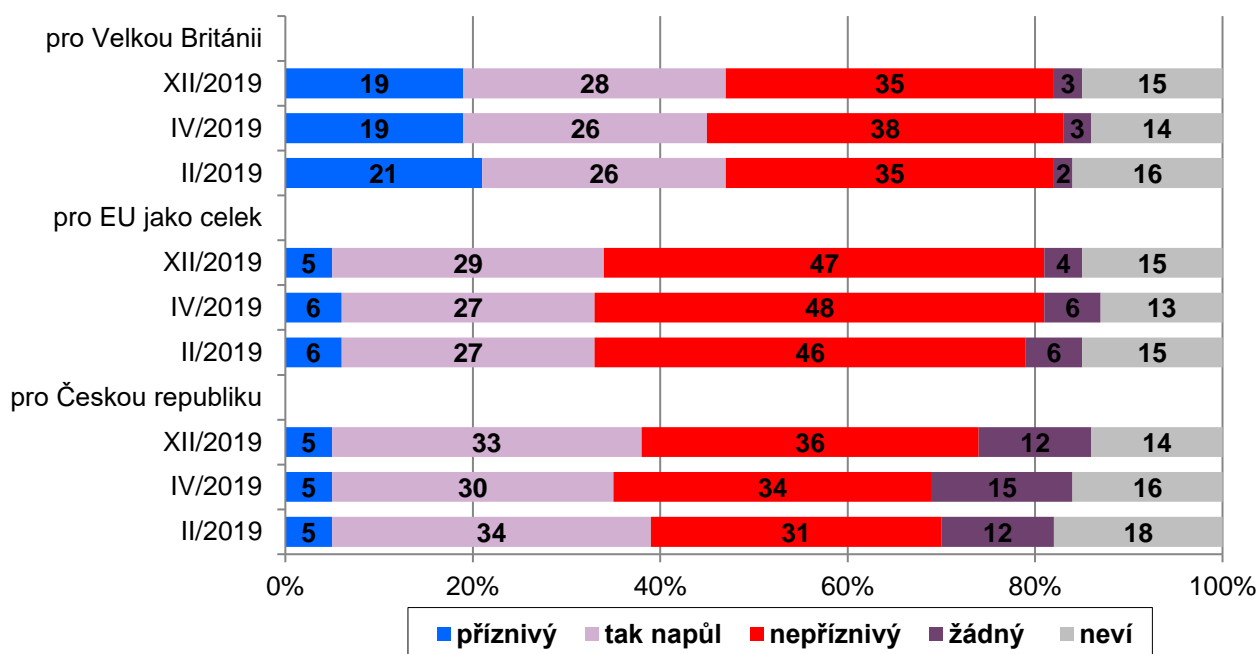
Co se týče dopadů tzv. Brexitu na Evropskou unii jako celek, zda jsou čeští občané podstatně skeptičtější, když téměř polovina (47 %) očekává, že tyto dopady budou nepříznivé, v tom 36 % je označilo za „spíše nepříznivé“ a 11 % jako „rozhodně nepříznivé“. Naopak v pozitivní důsledky doufá pouze 5 % české veřejnosti, přibližně tři z deseti (29 %) respondentů pak soudí, že dopad bude „tak napůl“ a 4 %, že nebude žádný. Přibližně sedmina (15 %) oslovených se k položené otázce neuměla vyjádřit a zvolila variantu „nevím“.

Také předpokládané dopady tzv. Brexitu na Českou republiku vnímají čeští občané nejčastěji jako nepříznivé (36 %), třetina pak soudí, že budou „tak napůl“ (33 %). Pozitivní přínos Brexitu pro naši zemi očekává pouze dvacetina (5 %) občanů a další zhruba desetina (12 %) věří, že dopady nebudou žádné. Důsledky odchodu Velké Británie z Evropské unie pro Českou republiku přibližně sedmina (14 %) oslovených neuměla posoudit a zvolila možnost „nevím“.

Přesvědčení o negativních důsledcích tzv. Brexitu u respondentů roste spolu s rostoucí úrovní dosaženého vzdělání. Ve všech 3 sledovaných oblastech očekávají negativní dopad odchodu Velké Británie z EU častěji lidé, kteří se na škále politické orientace řadí k pravici. Dotázaní, kteří označují svoji životní úroveň jako špatnou, častěji očekávají, že dopad odchodu Velké Británie z Evropské unie pro samotnou Velkou Británii bude příznivý, nepříznivý dopad naopak častěji očekávají lidé s dobrou životní úrovní vlastní domácnosti. Ženy častěji než muži neuměly dopady tzv. Brexitu posoudit.

Při porovnání s předchozími výzkumy z února a dubna 2019 (viz graf 2), kdy byla respondentům položena stejná otázka, můžeme vidět, že názory české veřejnosti na dopady odchodu Velké Británie z Evropské unie pro samotnou Velkou Británii, pro Evropskou unii jako celek a pro Českou republiku se významně nemění.

Graf 2: Dopady odchodu Velké Británie z EU – časové srovnání (v %)

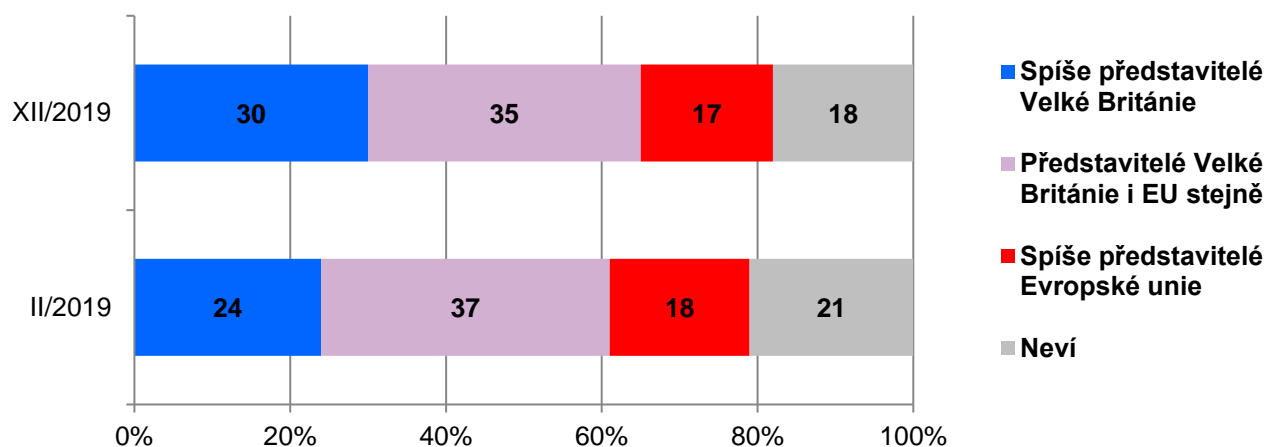

Pozn: Příznivý je součtem odpovědí „rozhodně příznivý“ a „spíše příznivý“, nepříznivý je součtem odpovědí „rozhodně nepříznivý“ a „spíše nepříznivý“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

V další otázce nás zajímalo, kdo podle české veřejnosti nese hlavní vinu na tom, že mezi Velkou Británií a Evropskou unií zatím nedošlo k vzájemné dohodě na podmínkách odchodu Velké Británie z EU (viz graf 3).

Graf 3: Kdo nese vinu na tom, že mezi Velkou Británií a EU zatím nedošlo k dohodě? (v %)²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Více než třetina (35 %) české veřejnosti se domnívá, že vinu na tom, že zatím nebylo dosaženo dohody na podmínkách odchodu Velké Británie z Evropské unie, nesou obě strany, téměř třetina (30 %) pak vinu přisuzuje spíše představitelům Velké Británie a necelá pětina (17 %) viníky spatřuje spíše v představitelích Evropské unie. Zbývající téměř pětina (18 %) dotázaných nedokázala na položenou otázku odpovědět a zvolila možnost „nevím“.

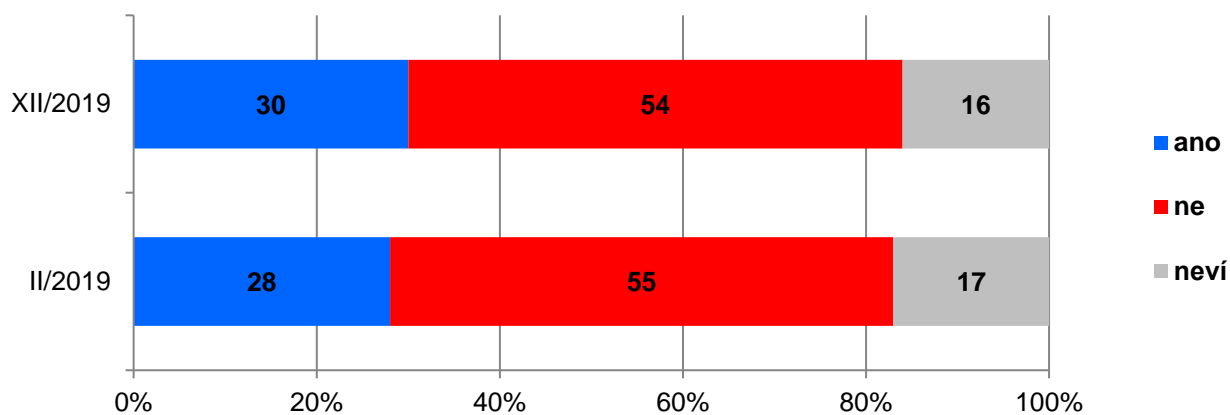
V porovnání s posledním výzkumem realizovaným v únoru 2019 vzrostl (o 6 procentních bodů) podíl respondentů přesvědčených o tom, že vinu za nedosažení vzájemné dohody o podmínkách odchodu Velké Británie z Evropské unie, lze připsat spíše představitelům Velké Británie.

Vinu za to, že mezi Velkou Británií a Evropskou unií zatím nedošlo ke vzájemné dohodě, připsali představitelům Velké Británie častěji lidé, kteří se na škále politické orientace řadí k pravici a dotázaní, kteří hodnotí životní úroveň své domácnosti jako dobrou či „ani dobrou, ani špatnou“. Ženy se častěji než muži k položené otázce neuměly vyjádřit a volily možnost „nevím“, stejně jako dotázaní se základním vzděláním, vyučení a se středním vzděláním bez maturity.

Ve výzkumu jsme se dále zajímali o to, zda by mělo být i v České republice vyhlášeno referendum o odchodu naší země z Evropské unie nebo setrvání v ní (viz graf 4).

² Znění otázky: „Mezi Velkou Británií a Evropskou unií zatím nedošlo k vzájemné dohodě na podmínkách odchodu Velké Británie z EU. Kdo si myslíte, že nese hlavní vinu na tom, že k dohodě zatím nedošlo? Varianty odpovědí: Spíše představitelé Velké Británie, spíše představitelé Evropské unie, představitelé Velké Británie i Evropské unie stejně.“

Graf 4: Mělo by být vyhlášeno referendum o odchodu ČR z EU? (v %)³

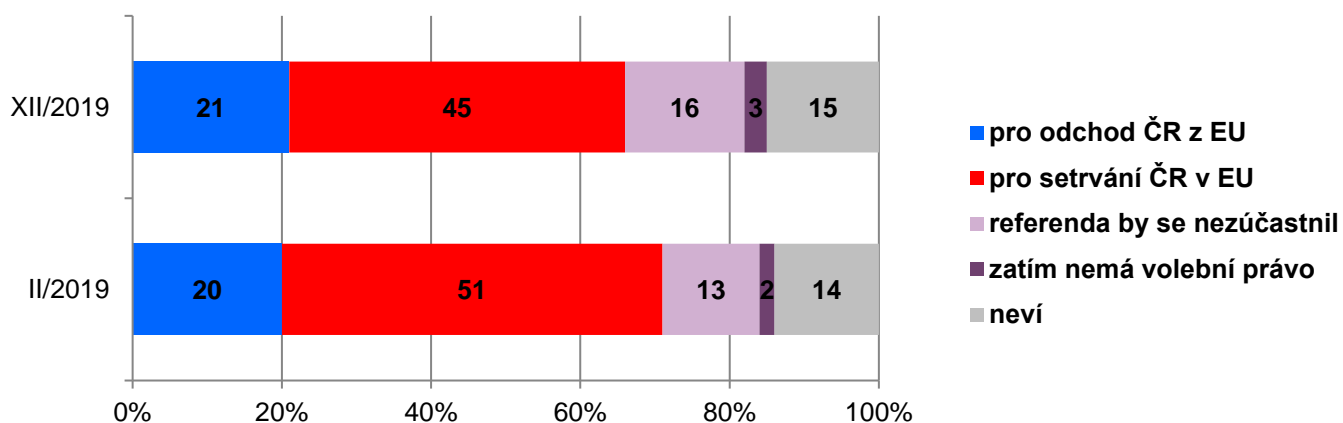
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Tři z deseti (30 %) oslovených občanů uvedly, že by v České republice mělo být vyhlášeno referendum o odchodu České republiky z Evropské unie, nadpoloviční většina (54 %) si naopak myslí, že by toto referendum vyhlášeno být nemělo. Přibližně šestina (16 %) oslovených neměla na položenou otázku jasný názor a zvolila možnost „nevím“.

Souhlas s vyhlášením referenda o odchodu ČR z EU postupně roste s rostoucím věkem a naopak nesouhlas s referendem roste s rostoucím vzděláním a se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti a z hlediska věku je nejsilnější ve věkové kategorii 20 až 29 let. Z hlediska politické orientace se pro vypsání referenda častěji vyslovili respondenti, kteří se sami řadí na škále politické orientace k levici, proti jsou naopak častěji pravicově orientovaní.

Všech respondentů jsme se dále zeptali, jak by v případném referendu o odchodu či setrvání naší země v Evropské unii hlasovali. Výsledky zobrazuje graf 5.

Graf 5: Pokud by bylo v ČR vyhlášeno referendum o odchodu z EU, jak by hlasoval (v %)⁴

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Téměř polovina (45 %) dotázaných uvedla, že by v případném referendu hlasovala pro setrvání České republiky v Evropské unii, více než pětina (21 %) respondentů by podle svých slov hlasovala pro odchod. Mezi dotázanými dále

³ Znění otázky: „Myslíte si, že by i v ČR mělo být vyhlášeno referendum o odchodu země z EU, nebo setrvání v ní? Ano, ne.“

⁴ Znění otázky: „Pokud by bylo v ČR vyhlášeno referendum o odchodu z Evropské unie, jak byste hlasoval? Pro odchod ČR z EU, pro setrvání ČR v EU, referendum byste se nezúčastnil.“

bylo 16 % těch, kteří by se případného referenda nezúčastnili, 3 % respondentů nemají dosud volební právo a 15 % oslovených uvedlo, že zatím neví, jak by v tomto případném referendu hlasovalo.

V porovnání s šetřením realizovaným v únoru 2019 ubylo těch, kteří by hlasovali pro setrvání České republiky v Evropské unii (pokles o 6 procentních bodů), což bylo kompenzováno především mírným zvýšením podílu občanů, kteří by se případného referenda vůbec nezúčastnili (nárůst o 3 procentní body je na hranici statistické významnosti).

Pro setrvání v Evropské unii by se v případě referenda častěji vyslovili lidé ve věku 20 až 29 let, respondenti s vysokoškolským vzděláním, oslovení, kteří deklarovali dobrou životní úroveň vlastní domácnosti a pravcovou politickou orientaci, a dotázaní, kteří by ve volbách hlasovali pro STAN či Piráty. Pro odchod České republiky z Evropské unie by naopak častěji hlasovali respondenti považující svoji životní úroveň za špatnou, lidé řadící se na škále politické orientace k levici a voliči KSČM, Trikolóry a SPD. Lidé, kteří si myslí, že by v ČR mělo být vyhlášeno referendum o odchodu nebo setrvání v EU, by výrazně častěji v tomto referendu hlasovali pro odchod ČR z EU.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v19-12</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>30. 11. - 11. 12. 2019</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1034</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>189</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PM.217, PM.218, PM.220, PM.221</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pm200110</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>10. ledna 2020</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různě velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíří námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |